

מסמך 173

מסמך 173

יום שני בירושלים

מוקדם בבוקרו של יום שני הזה, כפי שנקבע מראש, התכנסו ישוע והשליחים בביתו של שמעון בבית עניא, ולאחר התוועדות קצרה הם יצאו לירושלים. השנים-עשר היו שקטים באופן מוזר כאשר עשו את דרכם אל המקדש; הם עדיין לא התאוששו ממאורעות היום הקודם. הם היו מלאי-ציפייה, שרויים בפחד והרגישו עמוקות הרגשת ניתוק אשר נבעה מהשינוי החד אשר חל בטקטיקה של המאסטר, וכן בשל ההנחיה אשר הנחה אותם להימנע מללמד בפומבי לאורך שבוע הפסח הזה.

בשעה שהקבוצה הזו ירדה במורד הר הזיתים, ישוע הלך בראש ואילו השליחים הלכו קרוב אחריו והיו נתונים בהגות של שתיקה. בדעת כולם, למעט בדעתו של יהודה איש-קריות, מחשבה אחת הייתה מצויה מעל הכול: מה יעשה המאסטר היום? לעומת זאת, המחשבה אשר העסיקה את דעתו של יהודה הייתה: מה עלי לעשות? האם עלי להמשיך עם ישוע ועם חבריי, או שעלי לעזוב? ואם אני הולך לעזוב, כיצד עלי לעשות להיפרד מהם?

היה זה בסביבות השעה תשע של בוקר היום הנפלא הזה, שהגברים הללו הגיעו אל המקדש. ומיד הם הלכו אל החצר הגדולה שבה לימד ישוע תכופות, ולאחר שבירכו את המאמינים אשר המתו לו, עלה ישוע על אחד מדוכני המלמדים והחל לדבר אל הקהל הנאסף. השליחים נסוגו מעט הצידה והמתו לבאות.

1. טיהור המקדש

לתפילות ולטקסים אשר נערכו בבית המקדש החלה להתלוות פעילות מסחרית עצומה. העסקים נסבו סביב קניית בעלי-חיים ראויים במטרה שישמשו בהקרבת הקורבנות השונים. אף-על-פי שהותר לאדם להביא את בעל החיים שלו עצמו, נותרה על כנה הדרישה כי על בעל החיים להיות חף מכל "פגם" בהתאם לחוקי הלוויים, וכן שעליו לקבל את אישור בוחני המקדש הרשמיים. מאמינים רבים חוו את ההשפלה שבדחיית בעל החיים המושלם-לכאורה שהביאו עמם על-ידי בוחני המקדש. לפיכך התפתח הנוהג השגור יותר לרכוש בעלי-חיים למטרת הקרבת קורבנות במקדש עצמו, ואף-על-פי שהיו מספר תחנות בסמוך להר הזיתים שבהן ניתן היה לעשות זאת, האופנה בת הזמן הייתה לרכוש את בעלי-החיים הללו ישירות ממכלאות המקדש. כך נוצר בהדרגה המנהג למכור כל מיני בעלי-חיים לשם הקרבת קורבנות בחצרות המקדש. וכך התפתח עסק נרחב בעל רווחים עצומים. חלק מן הרווחים הללו זרמו לקופת המקדש, ואילו חלק הארי זרם בעקיפין לידיהן של משפחות הכוהנים הגדולים.

עסקי מכירת בעלי החיים שגשגו בחצרות המקדש משום שכאשר המאמין רכש לעצמו בעל-חיים שכזה, אף-על-פי ששילם מחיר גבוה יותר, הובטח לו כי הוא לא יידרש לשלם כל תשלום מעבר לכך, וכן שבעל החיים לא יידחה מסיבות אמיתיות או טכניות. בזמנים מסוימים ובנסיבות מסוימות נגבו מפשרוטי העם מחירים מופקעים ביותר, בעיקר במהלך החגים. הייתה תקופה שבה הכוהנים תאבי הבצע העזו לגבות מחיר השקול למשכורת של שבוע עבודה בתמורה לצמד יונים אשר ראוי היה למכור לעניים בפרוטות מעטות. "בני חנן" כבר החלו אז לבנות את עסקיהם בחצרות המקדש. עסקים אלו פעלו, עד אשר חוסלו בידי ההמון הזועם כשלוש שנים לפני שבית המקדש עצמו נחרב.

ואולם, חצרות בית המקדש חוללו גם בדרכים אחרות אשר אינן מסחר בבעלי-חיים ובסחורות שונות. בעת ההיא התקיימה מערכת בנקאות וסחר ענפה אשר פעלה בחצרות המקדש. וזהו

המקור לכל אלה: בתקופת השושלת החשמונאית הנפיקו היהודים מטבעות כסף משל עצמם, והשתרר הנוהג לשלם במטבע היהודי הזה את מס המקדש בן מחצית השקל, וכן את כל יתר תשלומי המקדש. תקנה זו הובילה לצורך להרשות לחלפני הכספים לקיים את פעולות החלפנות ולהמיר מכל המטבעות הרבים אשר היו נהוגים בפלשתינה ובפרובינציות רומיות אחרות למטבע השקל היהודי המקובל. מס הגולגולת של בית המקדש, אשר עמד על מחצית שקל, נגבה מכולם פרט לנשים, קטינים ועבדים. היה זה מטבע בגודלו של מטבע בן עשרה סנט, אך כפול ממנו בעוביו. בימי ישוע, הכוהנים היו פטורים גם הם מתשלום מס המקדש. בהתאם לכך, על-מנת לאפשר ליהודים להצטייד בכסף אשר נדרש לשם תשלום מס המקדש טרם היציאה לירושלים, הקימו חלפני הכספים המורשים את דוכניהם בערים הראשיות של פלשתינה בימים שבין ה-15 ל-25 לחודש אשר קדמו לחג הפסח. לאחר עשרת הימים הללו, עלו חלפני הכספים לירושלים והקימו את דוכניהם בחצרות המקדש. הותר להם לגבות עמלה בת שלושה עד ארבעה סנטים על החלפת מטבע אשר ערכו עמד על כעשרה סנט, ואם ערך המטבע היה גבוה מזה, הותר להם לגבות אף עמלה כפולה מזו. חלפני הכספים הרוויחו מהמרות הכספים אשר בוצעו במטרה לרכוש את בעלי החיים אשר הועלו כקורבן, וכן מתשלומי הנדירים ומהגשת המנחות.

חלפני הכספים הללו של המקדש קיימו פעילות חלפנות כספים רווחית והמירו יותר מעשרים סוגי מטבעות שונים אשר הביאו עמם עולי הרגל מעת לעת לירושלים. ואולם, הם עסקו גם בסוגים שונים של פעילות בנקאית ענפה נוספת. הן אוצר המקדש והן שליטי המקדש הרוויחו מאוד מהפעילות המסחרית הזו. כדבר שבשגרה, הוחזקו באוצר המקדש סכומים בשווי של יותר מעשרה מיליוני דולרים, בעוד שפשוטי העם המשיכו להתבוסס בעוני ולשלם את המסים הבלתי-צודקים האלה.

בתוככי כל הרעש הזה של חלפני כספים, סוחרים ומוכרי בקר, ניסה ישוע בבוקר יום שני הזה ללמד את בשורת המלכות השמימית. הוא לא היה היחיד לכעוס על חילול המקדש; פשוטי העם, ובייחוד היהודים אשר הגיעו מפרובינציות רחוקות, התרעמו מאוד אף הם על חילול הקודש שבעשיית רווח בבית הסגידה הלאומי. באותה עת התכנסה הסנהדרין עצמה לדיוניה שבשגרה באולם אשר סביבו רחשו כל ההמולה והבלבול הללו של פעילות המסחר והחליפין.

כאשר ישוע התכונן להתחיל בנאומו, התרחשו שני דברים אשר תפסו את תשומת לבו. בדוכן של חלפן כספים אשר עמד בסמוך, התרחש ויכוח אלים וחם על תלונתו של יהודי מאלכסנדריה על כך ששילם מחיר מופקע, ובה-בעת נמלא האוויר בהמולה של כמאה שוורים אשר הובלו מאזור אחד של המכלאות אל אזור אחר. כאשר ישוע עצר וחשב בדממה ומתוך כוונה על סצנת המסחר והבלבול אשר מתרחשת מולו, הבחין ביהודי פשוט מן הגליל, אדם אשר דיבר עמו פעם בעירון, אדם אשר לעגו לו כמה מתושבי יהודה שהחשיבו עצמם כטובים ממנו; השילוב של כל אלה גם יחד גרמו לאחד מאותם פרצי זעם משונים ותקופתיים אשר חוותה נשמתו של ישוע מעת לעת.

לתדהמת השליחים אשר עמדו בסמוך, ואשר לא נטלו חלק במה שעתידי היה להתרחש, ישוע ירד מדוכן המלמדים, ניגש אל הנער אשר העביר את הבקר דרך החצר, לקח ממנו את השוט, הצליף בשוט והוביל את בעלי החיים בבטחה ובמהירות אל מחוץ למקדש. וזה לא היה הכול; ישוע צעד בהוד אל מול האלפים אשר נקבצו בחצר המקדש והתבוננו בנעשה, ניגש אל עבר המכלאה הרחוקה ביותר, פתח את שערי כל המכלאות והניס את בעלי החיים הכלואים. כאן כבר חשו עולי הרגל כאילו היכה בהם ברק, ובצעקות רמות הם נעו אל עבר הדוכנים והפכו את השולחנות של חלפני הכספים. תוך פחות מחמש דקות הוצא כלל המסחר אל מחוץ למקדש. כאשר הגיעו השומרים הרומיים אשר הוצבו בסמוך, הכול חזר להיות שקט, והסדר חזר לשורר בקרב הקהל; ישוע שב אל דוכן המלמדים ואמר להמון: "ביום הזה הייתם עדים להתגשמות הכתוב: 'בְּיְתֵי בֵּית תִּפְלֶה לְכָל הָעַמִּים, וְאַתֶּם עֲשִׂיתֶם אוֹתוֹ מִעֶרֶת פְּרִיצִים'."

מסמך 173

אך לפני שיכול היה לומר דבר-מה נוסף, פרץ הקהל בקריאות הושע-נא, ומיד יצאה מן ההמון קבוצת צעירים אשר החלה לשיר מזמורי הלל על אשר המקדש הקדוש טוהר מן החול ומן הסוחרים תאבי הרווח. אז הגיעו למקום כמה מן הכוהנים, ואחד מהם אמר לישוע: "האם אינך שומע מה אומרים בני הלוויים?" ענה לו המאסטר, "האם לא קראת בכתובים כי 'מפי עוללים וינקים יסדת עז?' וכל יתר אותו היום, בשעה שישוע לימד, עמדו שומרים מן הקהל בפתחים ומנעו מכל אדם מלשאת אפילו כלי ריק אל תוך חצרות המקדש.

הכוהנים הראשיים, וכן החכמים, שמעו על אודות המתרחש, ולא ידעו מה לעשות. עוד יותר הם חששו מן המאסטר, ועוד יותר היו נחושים לחסלו. ואולם, הם היו מבולבלים. הם לא ידעו כיצד לגרום למותו, שכן הם חששו מאוד מן ההמונים, אשר כעת הביעו תמיכה בהוצאת כלל הסוחרים מן המקדש. ובמשך כל אותו היום – יום של שקט ושלווה בחצרות המקדש – שמע הציבור את תורת ישוע ונסמך על דבריו, הלכה למעשה.

המעשה המפתיע של ישוע היה מעבר ליכולת ההבנה של שליחיו. הם הופתעו כל-כך מן הפתאומיות של פעולת המאסטר, עד כי הם נותרו במשך כל הפעילות הזאת מתגודדים בסמוך לדוכן הנואמים; הם לא נקפו אצבע על-מנת לסייע בטיהור המקדש. אילו היה המאורע המופלא הזה מתרחש יום קודם לכן, בעת בואו של ישוע אל המקדש כמנצח, עם הגעת התהלוכה הרועשת ליעדה דרך שערי העיר ולקול צהלות התמיכה של ההמון, הם היו מוכנים לכך. ואולם, האופן שבו הדברים התרחשו תפסו אותם בהפתעה מוחלטת ובאי-מוכנות להשתתף.

טיהור המקדש מעיד על יחסו של המאסטר למסחור הדת, וכן על התיעוב אשר הוא חש כלפי כל צורות חוסר-ההוגנות והפקת הרווח על חשבון העניים והבורים. המאורע הזה אף מדגים כי ישוע לא תמך בהימנעות משימוש בכוח על-מנת להגן על רוב האנשים מפני שעבוד בלתי-הוגן בידי מיעוטים לא ישרים המתבססים על עוצמה פוליטית, כלכלית או דתית. אין להתיר לאנשים פקחים, מרושעים ותחבולניים לארגן את עצמם בכדי לנצל ולשעבד את אלה אשר לא נוטים להשתמש בכוח על-מנת להגן על עצמם, או לקדם את מטרותיהם הראויות בחיים, בשל העובדה שהאידיאלים שלהם אינם עולים בקנה אחד עם שימוש שכזה בכוח.

2. קריאת תיגר על סמכות המאסטר

כניסתו של ישוע לירושלים כמנצח ביום ראשון הדהימה כל-כך את מנהיגי היהודים, עד כי הם נמנעו מלעצור אותו. לטיהור המדעים אשר עשה באותו יום במקדש נודעה השפעה דומה, ואף הוא דחה את מועד מעצרו של המאסטר. מדי יום גברה נחישותם של מנהיגי היהודים לחסל אותו, אך היו להם שני פחדים, ופחדם זה דחה את שעת פעולתם. הכוהנים הראשים והחכמים לא רצו לעצור את ישוע בפומבי, מחשש כי ההמונים יעלו עליהם בכעס וחוסר-שקט; הם גם חששו מן האפשרות שהחיילים הרומיים ייקראו לדכא התקוממות עממית.

הואיל ואיש מחבריו של המאסטר לא נכח בדיון הצהריים של הסנהדרין, התקבלה החלטה פה אחד כי נדרש לחסל את ישוע במהרה. ואולם, הם לא הצליחו להחליט מתי וכיצד לעצור אותו. לבסוף, הם החליטו למנות חמש קבוצות אשר תצאנה ותבואנה בתוך הקהל ותבקשנה לסבך אותו מול אלו אשר האזינו לשיעוריו. וכך, בסביבות השעה שתיים אחר הצהריים, כאשר החל ישוע את הדרשה על "החירות של היות האדם בן", התקרבה קבוצה שכזו של חכמי ישראל אל ישוע, הפסיקה אותו כנהוג תוך שאלת שאלה, ואמרה: "באיזו סמכות אתה מלמד את הדברים הללו? מי נתן לך את הסמכות הזו?"

היה זה בהחלט ראוי מצד שליטי המקדש ומנהיגי הסנהדרין לשאול שאלה מעין זו כל אדם אשר התיימר ללמד ולפעול באופן יוצא-דופן, כפי שעשה ישוע, ובמיוחד על רקע פעולת טיהור המקדש

מסמך 173

אשר התרחשה קודם לכן. כל הסוחרים וחלפני הכספים הללו פעלו ברישיון אשר ניתן להם מידי השליטים העליונים, ואחוזים מרווחיהם היו אמורים לזרום ישירות אל קופת המקדש. אל נא תשכחו כי מילת המפתח עבור היהודים הייתה *סמכות*. הנביאים תמיד עוררו מהומות משום שהתיימרו ללמד ללא סמכות, מבלי שהוסמכו כראוי על-ידי בתי המדרש הרבניים ומבלי שקיבלו הסמכה מן הסנהדרין. יומרה ללימוד בפומבי ללא סמכות מעין זו נחשבה או כבורות או כמרי גלוי. באותה תקופה, אך ורק לסנהדרין הותר להסמיך רבי או מורה, וטקס שכזה נערך בנוכחותם של לפחות שלושה אנשים אשר אף הם הוסמכו באותו האופן. ההסמכה הזו העניקה למורה את התואר "רבי", ואף הסמיכה אותו לנהוג כשופט, "לקשור ולהתיר את העניינים אשר יובאו לדיון לפניו".

שליטי המקדש ניצבו לפני ישוע באותו אחר-צהריים בכדי לקרוא תיגר לא רק על מה שלימד, אלא גם על מעשיו. ישוע ידע היטב כי הם טענו זה מכבר כי הסמכות למה שלימד הייתה שטנית, וכי כל פעולותיו הכבירות נעשו בכוחו של נסיך השדים. על-כן החל המאסטר את תשובתו בכך ששאל אותם שאלת-נגד משלו. אמר ישוע: "גם אנכי מבקש לשאול אתכם שאלה אחת, ואם תענו לי עליה, אענה לכם גם אני על שאלת מקור הסמכות למעשיי. האם יוחנן בשעתו קיבל את הסמכות להטביל מן השמיים או מבני-אדם?"

וכאשר שמעו מאזיניו את השאלה, הם פרשו אל אחד הצדדים בכדי להתייעץ באשר לתשובה שאותה ישיבו. הם ביקשו להביך את ישוע לפני הקהל, אך כעת מצאו את עצמם עומדים נבוכים לפני כל הקהל אשר התאסף בחצר המקדש. וחוסר הנוחות שלהם ניכר לעין בשעה ששבו אל ישוע וענו: "באשר להטבלה של יוחנן, איננו יודעים; איננו יודעים." והם ענו כך למאסטר משום שחשבו בינם לבין עצמם: אם נאמר משמיים, כי אז הוא יאמר מדוע לא האמנתם לו, ואולי אף יוסיף כי הוא עצמו פועל בסמכותו של יוחנן; ואם נאמר מאדם, ההמונים עלולים לעלות עלינו, שהרי רובם מחשיבים את יוחנן כנביא; וכך הם נאלצו לעמוד בפני ישוע ובפני הקהל ולהודות כי הם, מנהיגי הדת וחכמי ישראל, אינם יכולים (או שמא אינם מעוניינים) להביע דעה באשר למשימתו של יוחנן. ולאחר שענו, השפיל ישוע את מבטו אליהם ואמר, "גם אני לא אומר לכם מהו מקור הסמכות לפעולותיי".

ישוע מעולם לא התכוון לפעול בסמכותו של יוחנן. יוחנן מעולם לא הוסמך על-ידי הסנהדרין. סמכותו של ישוע נבעה ממנו עצמו ומן העליונות הנצחית של האב.

בשימוש בטקטיקה הזו מול אויביו, ישוע לא התכוון לחמוק מן השאלה. במבט ראשון, נדמה כאילו חמק במומחיות מן השאלה, אך לא כך היה. ישוע מעולם לא השתמש ביתרון בלתי-הוגן כנגד מישו, אפילו לא מול אויביו. בדוגמה הזו, אף כי נדמה כאילו ישוע חמק מן השאלה, הוא סיפק לכל מאזיניו תשובה באשר לסמכות שממנה נובעת משימתו. הם טענו כי הוא פועל בסמכות נסיך השדים, ואילו ישוע חזר וטען כי כל מה שלימד וכל מה שעשה היה מתוקף העוצמה והסמכות של האב שבשמים. מנהיגי היהודים סירבו לקבל זאת וביקשו לדחוק אותו לפינה על-מנת שיוודה כי הוא מורה משונה, שהרי מעולם לא הוסמך על-ידי הסנהדרין. באופן שבו ענה, בעוד שישוע לא טען שיוחנן הוא מקור סמכותו, הוא אכן הצליח לשכנע את המאזינים להבין כי אויביו נפלו בפח אשר אותו הם ביקשו לטמון לו, וכך הם יצאו ניזוקים בעיני כלל הנוכחים.

והייתה זו הגאונות הזו שהפגין המאסטר בטיפול באויביו אשר גרמה להם לחשוש ממנו. הם לא ניסו לשאול דבר-מה נוסף באותו היום; הם פרשו על-מנת להתייעץ בינם לבין עצמם. ואולם, הקהל מיהר להבחין בחוסר היושרה ובהיעדר הכנות שבשאלות האלה ששאלו מנהיגי היהודים. אפילו פשוטי העם הצליחו להבחין בהבדל שבין המלכותיות המוסרית של המאסטר לבין הצביעות והתכונות של אויביו. ואולם, טיהור המקדש גרם לצדוקים לצדד בפרושים בטיפוח התוכנית לחסל את ישוע. ובאותם ימים הצדוקים היוו רוב בסנהדרין.

3. המשל על שני הבנים

בזמן שהפרושים הקטנוניים עמדו מולו בדממה, השפיל ישוע את מבטו אליהם ואמר: "מכיוון שהנכם מתלבטים באשר למשימת יוחנן ומתנגדים לתורתו ולפועלו של בן האדם, הקשיבו-נא ואספר לכם משל: היה-היה איש מכובד ולו שְׁנֵי בָּנִים. והאיש ביקש את עזרתם בניהול אחוזתו. וייגש אל הראשון ויאמר, 'בני, לך היום ועבד בכרמי'. והבן הבלתי-מתחשב הזה ענה, 'לא חפצתי'; ואחרי כן נחם וילך. וייגש אל השני וידבר קצת גם אליו. ויען ויאמר, 'הנני אדני'. ולאחר שנפנה האב אל בנו, הבן הצבוע והלא-נאמן פשוט לא הלך. שואל אני אתכם, מי מִשְׁנֵיהֶם עָשָׂה אֶת רְצוֹן אָבִיו?"

ענו כולם כאיש אחד ואמרו, "הבן הראשון." אמר להם ישוע: "אמן אמר אני לכם, אף כי נדמה כי המוכסים והזונות מסרבים לכפר, הם יכירו בדרכם השגויה ויקדמו אתכם לבוא אל מלכות האלוהים, אתם אשר כה מתיימרים לשרת את האב שבשמים בעודכם מסרבים לפעול כמצוותו. אתם לא האמתם ביוחנן, אלא המוכסים והזונות האמינו; אתם גם אינכם מאמינים לתורת, אך פשוטי העם יסכיתו לה בשמחה."

ישוע לא תיעב את הפרושים ואת הצדוקים באופן אישי. התנגדותו הייתה כלפי מערכת הלימוד והתרגול שלהם, אשר בה פקפק. הוא לא הפגין עוינות כלפי איש, ואולם כאן התרחשה ההתנגשות הבלתי-נמנעת שבין דת רוח חיה וחדשה לבין הדת הוותיקה יותר של הטקס, המסורת והסמכות.

כל אותו הזמן עמדו השליחים בסמוך למאסטר, אך הם לא נטלו שום חלק במתרחש. כל אחד מן השנים-עשר הגיב בדרכו הייחודית למאורעות הימים האחרונים של משימת המתת של ישוע בגוף בשר ודם, וכולם כאחד המשיכו לציית להנחיה אשר קיבלו מן המאסטר להימנע מללמד או להטיף בציבור במהלך שבוע הפסח.

4. המשל על אודות האדון הנעדר

כאשר ראשי הפרושים והחכמים, אשר ניסו לטמון פח לישוע בשאלותיהם, סיימו לשמוע את הסיפור על אודות שני הבנים ופרשו להתייעצות, נפנה המאסטר אל הנוכחים וסיפר להם משל נוסף:

"היה-היה איש טוב, בעל-בית אשר נטע כרם. ויעש גדר סביב לו, ויחצב יקב, ויבן מגדל בתוכו. ויתנהו אל כרמים וילך בדרך מרחוק. ויהי בהגיע עת הבציר, וישלח עבדיו אל הכרמים לקחת את-פְּרִי. אבל הם התייעצו בינם לבין עצמם וסרבו לתת את הפרי אשר לאדונם; ויחזיקו על-פְּנֵי זאת הכרמים בעבדיו, את זה הכו ואת זה הרגו ואת זה סקלו. ויוסף שלח עבדים אחרים רבים ונאמנים מן הראשונים, וגם להם עשו כן. ובאחרונה שלח אליהם את בנו, כי אמר לעצמו, 'הם פגעו במשרתיי, ומפני בני יגורו'. ויהי כראות הכרמים את הבן ויאמרו איש אל אחיו: 'זה הוא היוֹרֵשׁ; לכו ונהרגוהו ונאחזה בנחלתו'. ויחזיקו בו וידחפוהו אל מחוץ לכרם ויהרגו אתו. ועתה, כי יבוא בעל הכרם אשר בנו נדחה והומת, מה יעשה לכרמים הרשעים ההם?"

שמע הקהל את המשל ואת שאלתו של ישוע, וענה: "ירע לרעים ויאבדם, ואת הכרם יתן לכרמים אחרים, אשר ישיבו לו את פְּרִי בְּעֵתוֹ." או-אז הבינו כמה מהם כי המשל התייחס לעם היהודי, ולאופן שבו נהג בנביאים, וכן לדחייה אשר דחו את ישוע ואת בשורת המלכות, והם הצטערו ואמרו, "ישמור אותנו האל, שמא חלילה נמשיך וננהג כר."

ישוע ראה קבוצה של צדוקים ושל פרושים המתקרבת אליו דרך ההמון. הוא המתין לרגע, עד אשר קרבו אליו ואמר: "היטב תדעו כי אבותיכם דחו את הנביאים, וכי אתם נחושים לדחות את בן האדם." או-אז נתן ישוע מבט בוחן בכוהנים ובזקנים אשר עמדו בסמוך אליו, ואמר: "הכי לא קראתם בכתובים 'אֶבְרָהָם מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הַיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה' ושוב אזהיר אתכם, כי אם תמשיכו לדחות את הבשורה הזו, כי תקח מכם מלכות האֵלֹהִים וְתִסָּב לְגוֹי אֲשֶׁר יִקְבַּל אֶת הַחֲדָשׁוֹת הַטּוֹבוֹת וְיַעֲשֶׂה אֶת פְּרִיָּהּ, פְּרִי הָרוּחַ. הַמַּסְתוּרִין שׁוֹרֵר בָּאֵבֶן הַזֶּה, שֶׁהָרִי הַנֶּפֶל אֶל הָאֶבֶן הַהִיא יִשְׁבֵּר, אֲךָ יִגָּאֵל; וְאֲשֶׁר תִּפֹּל עָלָיו, תִּשְׁחָקוּ וְיִפּוֹץ אֶפְרוֹ לָאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם."

לשמע המילים האלה, הבינו הפרושים כי ישוע מתייחס אליהם עצמם ואל מנהיגי היהודים. הם חפצו עד מאוד להניח את ידיהם עליו, אך חששו מן ההמון. ואולם, הכעס אשר עלה בהם לשמע מילותיו של המאסטר היה כה גדול, עד אשר הם פרשו שוב לשם התייעצות בשאלה כיצד יגרמו למותו. באותו לילה, הן הצדוקים והן הפרושים חברו על-מנת לתכנן ולטמון לו פח למחרת היום.

5. משל משתה החתונה

ולאחר שהסופרים והפרושים פרשו לדרכם, נפנה ישוע שוב אל הקהל אשר נאסף וסיפר את משל משתה החתונה. וכך הוא אמר:

"דומה מלכות השמים למֶלֶךְ בֶּשֶׁר וְדָם אֲשֶׁר עָשָׂה חֲתָנָה לְבָנוֹ, וַיִּשְׁלַח אֶת עֲבָדָיו לִקְרָא אֶת הַקְּרוֹאִים אֶל הַחֲתָנָה לְאַמּוֹר, 'הַכּוֹל מוֹכֵן לְסַעֲוֵדָה בְּאַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ.' כַּעַתָּה, רַבִּים מִן הַמּוֹזְמִינִים אֲשֶׁר הַבְּטִיחוּ, לֹא אָבוּ לָבוֹא. שָׁמַע הַמֶּלֶךְ עַל סִירּוּבָם, שָׁלַח עֲבָדִים וּשְׁלִיחִים נוֹסְפִים לְאַמּוֹר: 'הִנֵּה עֶרְכָּתִי אֶת סַעֲוֹדָתִי. שׁוּרִי וּמְרִאֵי טְבוּחִים וְהַכֵּל מוֹכֵן. בָּאוּ אֶל הַחֲתָנָה.' וְהֵם לֹא שָׁתוּ לֵבָם לְזֵאת, וְזָלְזְלוּ בְּמֶלֶךְ. וַיֵּלְכוּ לָהֶם, זֶה אֶל שָׂדֵהוּ, זֶה אֶל מִלָּאכְתּוֹ וְזֶה אֶל מִסְחָרוֹ. וְהַנְּשָׂאִים לֹא הִסְתַּפְּקוּ בְּזִלְזוֹל בְּבִקְשַׁת הַמֶּלֶךְ, וְתִפְּשׂוּ אֶת עֲבָדָיו וַיִּתְּעַלְלוּ בָּם, וְאֵת חֲלָקָם אֵף הִרְגוּ. וְכַאֲשֶׁר הָבִין הַמֶּלֶךְ כִּי אֹרְחָיו הַנִּבְחָרִים, אִפִּילוֹ אֵלֶּה אֲשֶׁר כָּבַר הַבְּטִיחוּ לְהִשְׁתַּתֵּף בְּמִשְׁתֵּה הַחֲתוּנָה, דָּחוּ אֶת הַזְמָנָתוֹ, וְאֵף תִּקְפוּ וְהִרְגוּ בְּשִׁלְחָיו, הוּא כַּעַס עַד מְאֹד. וַיִּקְצוֹף הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח צְבָאוֹתָיו, וַיֹּאבִדוּ אֶת הַמִּרְצָחִים הֵם וְאֵת עֵינֵם שָׂרָף בָּאֵשׁ."

"ולאחר שהעניש את אלה אשר דחו את הזמנתו, הוא קבע מועד חדש לחתונה ואמר אֶל עֲבָדָיו: 'אלה אשר הזמנו בראשונה לחתונה, לֹא הָיוּ רְאוּיִם לָהּ; לָכֵן לָכוּ נָא אֶל רִאשֵׁי הַדֶּרֶכִּים וְאֵל הַשְּׁבִילִים, וְאִפִּילוֹ אֶל חוּץ לַעִיר, וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר תִּמְצָאוּ, אִפִּילוֹ זֶר הוּא, קְרָאוּ לוֹ אֶל הַחֲתָנָה.' וַיֵּצְאוּ הָעֲבָדִים הֵם אֶל הַדֶּרֶכִּים וְאֶל הַסְּמִטָּאוֹת וַיֹּאסְפוּ אֶת כָּל אִישׁ מִצָּאוֹ, גַּם רָעִים גַּם טוֹבִים, גַּם עֲשִׂירִים גַּם עֲנִיִּים, וַיִּמְלֵא בֵּית הַחֲתָנָה מְסֻבִּים. וְכַאֲשֶׁר הָיָה מוֹכֵן, יָצָא הַמֶּלֶךְ לִפְגוּשׁ אֶת אֹרְחָיו, וּלְמַרְבָּה הִפְתַּעְתּוֹ רָאָה שֵׁם אָדָם אֲשֶׁר אֵינְנוּ לְבוּשׁ בְּגָדֵי חֲתָנָה. וְהָרִי הַמֶּלֶךְ סִיפֵק בְּגַדֵי חֲתוּנָה לְכָל אֹרְחָיו. וַיֹּאמֶר אֵלָיו: 'רַעִי, אֵיךְ בָּאתָ הֵנָּה וְאֵין עָלֶיךָ בְּגָדֵי חֲתָנָה?' הָאִישׁ הוֹפְתֵה וַיֹּאמֶר: 'וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְמִשְׁרָתָיו: 'הִשְׁלִיכוּ אֶת הָאֹרֶחַ הַבִּלְתִּי-מִתַּחֲשָׁב הַזֶּה מִבֵּיתִי, שִׁיִּצְרָף אֶל כָּל אֵלֹהֵי אֲשֶׁר דָּחוּ אֶת הַזְמָנָתִי. וְאֵנוּכִי אִקְבַּל רַק אֶת אֵלֶּה אֲשֶׁר בִּשְׂמִיחָה יִיעֲנוּ לְהַזְמִנִּי וְאֲשֶׁר מְכַבְּדִים אוֹתִי בִּלְבוּשׁ הָאֹרְחִים אֲשֶׁר נָתַתִּי חִינָם לְכוֹלָם."

לאחר שסיפר את המשל הזה, ישוע עמד לפזר את הקהל, כאשר מבין האנשים התקרב אליו אחד המאמינים, ושאל: "אבל, מאסטר, איך נוכל לדעת את הדברים האלה? איך נוכל להתכונן להזמנת המלך? ואיזה סימן נקבל ממך למען נדע כי אתה הנך בן האל?" שמע זאת המאסטר ואמר, "אך סימן אחד יינתן לכם." או-אז הצביע על גופו שלו, והמשיך ואמר, "השמידו את המקדש הזה ותוך שלושה ימים אקימו מחדש." ואולם, הם לא הבינו את אשר אמר, ובעת שהתפזרו אמרו זה אל זה, "כמעט חמישים שנה היה המקדש הזה בבניה, ועדיין הוא אומר כי הוא ישמידו ויקימו מחדש בשלושה ימים." אפילו שליחיו שלו לא הבינו את חשיבות מילותיו, ואולם, הם נזכרו בדבריו אלה לאחר מכן, לאחר תחייתו מן המתים.

מסמך 173

בסביבות השעה ארבע אחר הצהריים באותו יום, סימן ישוע לשליחיו כי הוא מבקש לעזוב את המקדש ולצאת אל בית עניא לשם סעודת הערב שלהם ולשם מנוחה. במעלה הר הזיתים הנחה ישוע את אנדראס, פיליפוס ותומאס להקים למחרת היום מחנה קרוב יותר לעיר, מקום שבו ישהו בשארית השבוע של הפסח. בהתאם להנחיה הזו, הם נטו בבוקר שלמחרת את אוהליהם על פיסת קרקע אשר הייתה בבעלות שמעון מבית עניא, בגיא, בצל הגבעה הצופה אל החניון הציבורי של גת שמנים.

בערב יום שני שוב עלתה קבוצת יהודים דוממת במעלה מורדותיו המערביים של הר הזיתים. וכעת החלו שנים-עשר הגברים הללו להרגיש – כפי שמעולם לא הרגישו קודם לכן – שמשהו טראגי עומד להתרחש. ואף כי הטיהור הדרמטי של ראשית הבוקר גרם להם לקוות כי המאסטר יקום ויפגין את כוחותיו הכבירים, כל אשר אירע אחר הצהריים פעל בניגוד גמור לכך, והצביע על כך שקרוב לוודאי, הרשויות היהודיות עתידות לדחות את תורת ישוע. השליחים היו שרויים במתח עצום ובחוסר-וודאות גדולה. הם הבינו כי ייתכן שרק כמה ימים קצרים מפרידים בין מאורעות היום החולף לבין הקריסה הממשמשת וקרבה. כולם הרגישו שמשהו כביר עומד להתרחש, אך הם לא ידעו למה עליהם לצפות. הם הלכו אל מקומות הלינה השונים שלהם לנוח, אך הם ישנו אך מעט. אפילו התאומים לבית חלפי החלו סופסוף להרגיש שהמאורעות של חיי המאסטר נעים במהירות לקראת השיא והקץ.